

คำประกาศเกียรติคุณ

นายไชยยะ ทางมีศรี

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พุทธศักราช ๒๕๖๖

นายไชยยะ ทางมีศรี เกิดเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ปัจจุบันอายุ ๗๓ ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดปรกธรรมมาราม (สามัคคีพิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม และได้รับปริญญาดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศิลป์) จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

เมื่ออายุ ๖ ขวบ นายไชยยะ ได้เริ่มเรียนฆ้องวงใหญ่กับบิดาคือนายแย่ง ทางมีศรี ซึ่งมีอาชีพทำสวนมะพร้าวและรับบรรเลงปี่พาทย์ในงานต่าง ๆ ต่อมาบิดาได้พาไปฝากตัวเป็นศิษย์ครูรวม พรหมบุรี สำนักปี่พาทย์จังหวัดราชบุรี ซึ่งครูรวมก็ได้ถ่ายทอดความรู้ที่เรียนมาจากครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) หลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์) และครูสุม่น ดนตรีเจริญ ให้แก่นายไชยยะอย่างจริงจัง อีกทั้งยังได้เชิญครูพิมพ์ นักระนาดและครูบุญยงค์ เกตุคง มาร่วมสอนดนตรีไทยที่จังหวัดราชบุรี ทำให้นายไชยยะได้มีโอกาสติดตามเข้ามาเป็นศิษย์ครูบุญยงค์ เกตุคง ในกรุงเทพมหานคร เป็นคนระนาดเอกที่ร่วมเผยแพร่ผลงานเพลงครูบุญยงค์มากมาย ต่อมาได้เรียนเพลง หน้าพาทย์เพิ่มเติมจากครูสมาน ทองสุโชติ ครูเอื้อน กรณ์เกษม ครูบุญยัง เกตุคง กระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้เข้าทำงานที่วงดนตรีไทยเทศบาลกรุงเทพมหานคร จากนั้นใน พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้สอบเข้ารับราชการที่สำนักงานการสังคีต กรมศิลปากร ทำให้มีโอกาสได้รับการชี้แนะจากครูมนตรี ตราโมท ในด้านการประพันธ์เพลง เรียนเพลงโขน - ละคร และเพลงประกอบพิธีกรรมกับครูจิรัส อาจนรงค์ ได้รับมอบให้เป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีจากครูสิริชัยชาญ พักจำรูญ นายไชยยะใส่ใจเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานตลอดเวลา จนมีความแตกฉานในบทเพลงประเภทต่าง ๆ อาทิ เพลงเสภา เพลงเรื่อง เพลงเถา เพลงตับ เพลงเดี่ยว เพลงหน้าพาทย์ เพลงโขนละคร และเพลงหุ่น ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากกรมศิลปากรให้ปฏิบัติงานสำคัญอยู่เสมอ ทั้งการบรรเลงประกอบงานพระราชพิธี พิธีไหว้ครู เป็นผู้ควบคุมวงดนตรีไทยเผยแพร่ในต่างประเทศทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกา และร่วมงานบันทึกเสียงสำคัญมากมาย

นายไชยยะได้รับการยอมรับจากวงการดนตรีไทยว่า เป็นผู้ที่มีฝีมือปี่พาทย์เป็นเลิศ เป็นแบบอย่างของนักดนตรีไทยที่มีความรู้แม่นยำทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ได้ประพันธ์เพลงไทยใหม่ ๆ เอาไว้มากมาย มีทั้งเพลงเพื่อการฟังและเพลงประกอบการแสดงนาฏศิลป์ สำแดงความเป็นปราชญ์ดนตรีผ่านสำนวนเพลงที่คมคายและอารมณ์เพลงที่ลึกซึ้ง ผลงานเด่น เช่น เพลงชุดกลิ่นเนื่อนาง เพลงมอญต้นตลุง เพลงมูเต็นรำพึง เพลงม้าสีหมอก โหมโรงศรีพาทอง เพลงนบพระพรลา ระบายพม่าสราญ ระบายเสียมกุก ระบายอาเซียน ระบายน้ำตาลมะพร้าว ฉุยฉายพระลอ ฉุยฉายขุนแผน หน้าพาทย์เสมอเมรี เดี่ยวระนาดเอกสุรินทราหู เป็นต้น งานเพลงสร้างสรรค์ของนายไชยยะถูกนำไปเผยแพร่ในสังคมดนตรีไทยอย่างกว้างขวาง เช่น เพลงกระต่ายเต้น ซึ่งวงการลิเกนิยมนำไปขับร้องกันทุกคณะ ปัจจุบันแม้จะเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังคงทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดุริยางคไทยถ่ายทอดวิชาให้กับศิลปินรุ่นใหม่ในสำนักงานการสังคีต กรมศิลปากร และยังคงอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของวงการดนตรีไทยอยู่เสมอ ทั้งการเป็นกรรมการตัดสินการประกวดดนตรีไทยให้กับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงเป็นอาจารย์พิเศษของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และเป็นผู้ให้ข้อมูลงานวิจัยทางดนตรีไทยแก่นักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นายไชยยะ ทางมีศรี จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พุทธศักราช ๒๕๖๖